

ABONNEMENTS

Indochine Union postale
Un an... 8000 Un an... 10000
Six mois... 5000 Six mois... 6000

ANNONCES LÉGALES

0950 la ligne de 5 points sur justification
de 9 cœurs quelle que soit la page.

ANNONCES COMMERCIALES

On traite à forfait

Dông-Pháp Thời-Bảo

NĂM THỨ NHẤT SƠ 73

NGÀY THỨ SÁU

9 NOVEMBRE 1923

Tổng-lý kiêm Chủ-Bút

NGUYỄN-KIM-ĐÌNH

Le Courrier Indochinois

東法時報

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI THỨ TƯ THỨ SÁU

GIÁ BÁN

Dông-Pháp... 8000
Mỗi năm... 10000
Số năm... 5000

BÁO QUÂN

71, đường Mac-Mahon, 71

SAIGON

Điện thoại nói (Téléphone)

SỐ: 324

Mua báo phải trả tiền trước

Mandat và thư để gửi cho

M. NGUYỄN-KIM-ĐÌNH

Báo báo và việc báo, làm báo và việc báo

CÔNG DÂN GIÁO-DỤC

Công-dân giáo-dục là một môn học của các nước văn minh bày ra để dạy dân trong nước cho mỗi người biết mình làm một tên dân mình có những quyền gì, và đối với nước nhà, đối với bậc quan-trường, đối với người đồng-bang đồng-chương thì phận sự của mình là những phận sự nào. Dân trong các nước văn minh phần nhiều người ta đã có học như vậy, bởi vậy cho nên người ta biết dùng cái quyền công-dân của người ta, không ai dám ý thức quyền, mà hiệp đáp người ta được. Mà người ta biết quyền công-dân rồi, người ta cũng biết luôn phận-sự công-dân nữa, bởi vậy cho nên họ có việc nào thuộc trong phận-sự của người ta như là: đi lính, nạp thuế, việc nước, cứu người, v. v. thì người ta vui lòng sẵn sàng mà làm, chẳng hề trốn-lánh dè-dặt chút nào hết. Các nghĩa sĩ sục trong mấy lời trên đây cũng đủ chỉ công-dân giáo-dục là một môn học đại lợi ích cho dân mà lại cũng lợi ích cho nước nhiều lắm nữa.

Trong nước ta đây trước trước quốc-dân không có quyền gì, mà cũng không biết phận sự của mình ra làm sao. Những lẽ luật của triều đình lập ra thì có làm quan mới biết mà thôi, chứ dân nghèo đói không được biết. Phận làm dân họ quan dạy thế nào thì cứ y theo lệnh mà làm, không phép cãi lạy; dầu mình vô tội mà quan bắt bỏ tù mình cũng phải chịu; dầu mình làm ruộng được 100 gạ lúa mà quan biểu phải đem nộp hết cho nhà-nước mình cũng phải vưng; dầu mình có vợ yếu, con thơ, mẹ già, cha bệnh, mà quan buộc mình phải đi lính mang dùi mìn cũng phải bỏ cha, bỏ mẹ, bỏ vợ, bỏ con mà đi, nếu trái lệnh thì sẽ bị bắt, bị lưu, hoặc bị chết chém. Bởi nhà-nước trước trước không có định quyền và định phận

sự cho dân, nên phận làm dân thì khổ cực không kể xiết, từ tằm-mạng cho tới tài-sản đều ở trong tay quan hết thảy, còn phần làm quan thì quyền thế vô hạn giới, đã sang mà lại giàu, đã mạnh mà lại bạo. Có lẽ cũng tại quốc-gia chế độ như vậy nên người An-nam quyết thoát cho khỏi cái tên «dân ngu» đang vui sướng vinh hoa hạnh phúc.

Từ ngày qui-quốc Đại-Pháp lãnh bảo hộ khai hóa nước An-nam, nhà-nước đem cái tôn-chỉ cao-thượng dân-quốc cộng hòa mà thi thố, cho dân trong nước ta hưởng mùi tự-do, bình-dẳng. Nhà-nước muốn ban hành một lẽ luật nào thì cũng đều bố cáo cho mỗi người biết trước. Nhà-nước do lẽ công chính mà trị dân, ai phạm luật thì tự nhiên phải bị phạt, còn ai vô tội thì chẳng ai được phép động đến. Quốc-dân ta nhờ cái chế độ mới của nhà-nước Đại-Pháp nên từ trước giờ sang cho đến bây giờ nghèo hèn mỗi người đều được an cư lạc nghiệp, hết tận khổ như buổi trước nữa.

Tuy vậy mà quốc-dân ta được làm an thông thả, song phần nhiều chưa hiểu quyền công-dân của mình là những quyền gì và phận-sự công-dân của mình là phận-sự nào, bởi vậy cho nên có khi người ta vấp dấp quyền của mình mà mình không biết mà kêu nài, và nhầm việc buộc về phận sự của mình mà mình không biết mà gành vấp.

Ấy vậy trong cuộc khai thông trí-thức, chúng ta chờ nên bỏ qua môn công-dân giáo-dục, bởi vì môn học ấy đã có ích cho dân, vì hệ dân biết quyền của chúng nó thì hết ai hiệp đáp được, mà lại cũng có ích cho nước, vì hệ dân hiểu phận-sự của chúng nó thì nhà-nước cũng dễ bề cai trị.

D. P. T. B.

THỂ-TỤC NHÂN ĐAM

NỮ-LƯU VĂN-DÀN

Phận bổ liễu thì phải đi rồi, đến trách nhiệm, từ bây giờ đi đến ra cầm viết mà làm dân. Nhưng vì em xem... (text continues with a story or essay)

Em thêm nghĩ Tào-tiên sanh... (text continues with a story or essay)

Nếu em muốn kể công đức của... (text continues with a story or essay)

Em nghĩ lại em buồn một... (text continues with a story or essay)

tiền như ngọc như ngà, đến chừng... (text continues with a story or essay)

Còn học nam-tử muốn buộc... (text continues with a story or essay)

Bản-nhà: Hoàng-tam-Nương.

PHẬT-GIÁO LƯỞC KHẢO

VỀ SỰ NHẬP THỂ CỦA PHẬT GIÁO

Phật giáo thật là nhập thể... (text continues with an article about Buddhism)

Về có lượng của Phật-giáo... (text continues with an article about Buddhism)

biết là không khi nào mất, phải giữ... (text continues with an article about Buddhism)

(Sau sẽ tiếp theo)

B. P. T. B.

Công văn lược lục

TRONG TY VIÊN-CHỨC BỒN-QUỐC
Theo lời nghị quan Thống-đốc... (text continues with official documents)

Theo lời nghị quan Thống-đốc... (text continues with official documents)

Các vị linh-tuần-thành-hân-bổ... (text continues with official documents)

Cáo bạch... (text continues with official documents)

Hương truyền... (text continues with official documents)

Có một người kia lại nhớ cũ... (text continues with official documents)

Trung-hoa Cách-mạng... (text continues with official documents)

Tào-côn ĐƯỢC LÀM TỔNG... (text continues with official documents)

Trung-hoa Cách-mạng... (text continues with official documents)

Sau nói về việc lấy Nam-kinh... (text continues with official documents)

Trung-hoa Cách-mạng... (text continues with official documents)

hắn sừng lớn trợ oai. Lê-thiên-Tai... (text continues with official documents)

Trung-hoa Cách-mạng... (text continues with official documents)

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Nhà liêu ở chợ chổng tại Tòa
 Ở lại đường Viét số 40 gần chợ Saigon mới.
 HUYNH-VĂN-NHUNG, kẻ nghiệp.
 Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kim-thời, làm đá màu mà lại khéo, lại có làm ở các nước có chứng
 bằng đồng xi ni-kon (Nickel) qui khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm này, xin viết thư
 thương nghị.
 Đồ làm rồi sẽ gửi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.
 HUYNH-VĂN-NHUNG, kẻ nghiệp.

TIỆM ĐÔNG XE

Sửa xe và bán đồ phụ tùng
 đường Luro môn bài 99 và 101

(Đô-hô) Saigon

Tân-văn-lưu, chủ tiệm

Kính cớ Lục-châu khách hàng
 rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như
 là xe mới, xe hai bánh, xe kiển, xe
 kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa
 lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu,
 bánh xe cao su bằng, cây giá trị bên
 tay, ghế-lại, cao su đặt để thay trong
 bánh, kiển đèn tay, đồ bắt lửa xe đặc
 chiếc và xe song mà bằng da tay máy
 rất khéo và chắc, có bán yên cỡi,
 chướng đạp hai bên, bình để thấp
 đèn khí đã theo xe. Sơn xe. — và sửa
 xe.

Có xin qui khách có dịp đến Đô-
 hô xin ghé lại tiệm tôi một khi trước
 coi công việc của tôi làm, sau có cần
 dùng món chi da thiếu mua giúp làm
 người, thì tôi rất cảm ơn họ có. Còn
 chưa qui khách ở xa muốn gửi thư
 hỏi thăm món chi cũng gửi cả tôi sẵn
 lòng hầu đáp.

Chủ-nhơn cần khải,

Cáo bạch

Nhà hàng hiệu « NAM-KIN » ở
 đường LeFebvre 11 et 13, tôi đã muốn
 lại rồi.

Kể từ ngày 14 septembre mở cửa
 buôn bán luôn luôn.

Những người nấu ăn rằng là người
 khi trước có nấu cho nhà hàng Oli-
 vier, thiện nghệ; nên qui ông qui bà
 có tiệc đầu gần, đầu xa, hoặc ít, hoặc
 nhiều, tôi cũng dám lãnh và sẽ rằng
 làm cho toàn vẹn.

Có thợ riêng làm các thứ bánh mới
 ngày; qui ông qui bà muốn đặt thứ
 bánh nào cũng có và bất kỳ là bao
 nhiêu tùy thích.

Nhà hàng « Nam-Kin » mở cửa
 bán luôn cả ngày.

Có phòng ăn riêng cho qui khách
 muốn đặt đồ ăn theo ý mình (menu
 special).

Trước cửa nhà hàng có dán tờ
 thông báo hàng ngày của phòng thương-
 mại nói về giá bạc giá lúa, hàng hóa
 nhập cần, xuất cần, v.v.v.

Có đồ đủ các thứ nhệ trình tùy ý
 qui khách xem chơi.

Simon GAIM,

Directeur du Restaurant

« NAM-KIN ».

THIỆT-NHIEP-XU-ÔNG

F. NAM & L. LUC PRÉRES
 đường Pellerin môn bài 142, 144

SAIGON

Bên hiệu chuyên việc tu hồ máy
 viết, sửa chữa kiểu.

Rèn và đúc các thứ kim khí rất
 đẹp.

Sửa chữa và sửa các thứ kim khí.
 CHUYỂN NGHỀ — Máy dao lớn
 nhỏ, nên kéo, dao cạo v.v.v., dân
 máy điện mới nhất hiện nay. — Soud-
 re Autogène.

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu và
 làm thường và đặc biệt.

RENNING SẮT
 VÀ ĐỒ ĐÓNG NGÔI HUỆ-VIÊN

LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa và rào sắt, cửa ngõ rào sắt đủ
 kiểu đủ màu.

Làm tiền huệ-mỹ và tiền thường.
 Ống nhòm và kính hiển vi.

Có làm đồ thân-lời (paratonnerre)
 để bảo vệ nhà máy móc xe-hơi, xe-
 máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tinh.
 Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

LỜI RAO CÁN KIẾP

Kính cớ Lục-châu khách hàng
 rõ: Tôi vì tôi muốn chọn được một
 chỗ đặt hàng người gặt tại tôi
 nên tôi đã lập một cái bộ gặt để diện
 là Nam-thành-Phục tại người vào
 Thủ-Thừa tục kêu là Vam-củ mà bên
 (Tân-nam).

Lò gặt của tôi đây tuy mới lấy
 mà làm đủ thứ người gặt, như là
 gặt lúa, gặt thóc, gặt đậu, ngô
 lại nữa, gặt mía, gặt cỏ.

Lại tôi cũng có trữ bán với, cement,
 các, gạch biền-ton nữa.

Kính xin chư quý vị thương tình
 như có cần dùng các món nói trên
 đây xin tôi lại giao tiếp cùng tôi, tôi
 rất cảm ơn.

Chủ-nhơn

NGUYỄN-TRUNG-CHÁNH

Long Phan-Quai

DU'ONG-DIEN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 109-111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán giường đồng
 chơn vườn, đồ mộc nòn bằng
 đồng ở bên Huế-hỷ mới lại.

Giường đồng, sắt, cây, theo
 kiểu kim-thời.

Bàn ghế, tủ kiển, đá cẩm-thạch
 và các thứ ghế hiệu THONET lại
 có đủ, bán, ghế đánh vernis
 tampon.

DUONG-DIEN

PHÒNG THƯƠNG HANG THUẬN NGHỆ

HIỆU LÂM-QUANG-SI

N° 92, Boulevard Bonnard

Ngang nhà thuốc thi (chợ mới) Saigon

LÂM-NGOC-THẠCH

Trên lầu N° 58, Rue d'Adran

Ngang tòa Tân-Đào (chợ cũ) Saigon

Kính cớ qui Ông, qui Bà, qui Thầy
 và qui Cô dạng rõ: Nguyên chúng tôi
 làm nghề trông răng và lịch răng
 vàng có hơn tám năm dư, nên sự kỹ
 càng, chắc chắn và khéo léo của chúng
 tôi làm chẳng khác chi người Langsa,
 song một điều nên lưu tâm là nghề
 chúng mà lại rẻ rẻ của người thợ
 vậy mà thôi.

LÂM-QUANG-SI

Kính cớ

XIN CHIẾU CỎ

Đời thanh tri thái bình, thì con
 người sanh sống ra càng đông đảo
 hơn khi trước bội phần. Bởi vậy tôi
 đem thấy mỗi khi Saigon có dịp chơi
 lễ, hoặc là cuộc chơi v.v. thì tôi nghĩ
 cho qui khách ở Lục-châu lên Saigon
 chơi, mà chẳng đủ khách-văn nghĩ
 ngại, làm sự vui thành ra buồn, bởi
 vậy chúng tôi mới lập ra một Tiệm-
 ngiên-lâm-TRUNG-KHÁCH-SAN
 tại đường Némis N° 101-103 gần lên
 góc Tiệm của đồ Saigon. Phòng ở và
 phía theo một đường đi, rộng rãi, mát
 mẻ và đủ đủ tiện nghi, lại có các
 phòng xe lửa Cholon, đường giữa,
 đường me-sông, và xe điện-lên, xe
 Metro, rất tiện cho qui khách khi
 lên xuống.

Cải tiến qui khách tưởng tình đồng-
 bang giúp cho chúng tôi nên công
 thi ơn ơn chỉ tại đây này

Quản-Lý:

HIỆP-THIÊN

TRUONG-THAI-TRU

Chủ-nhơn

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

HÀNG NHÀ LÀM RA : GIÁ BÁN THIẾT RẺ

TANG-KHANH-LONG chúng tôi mới lập thêm một hàng
 tại Hanoi số nhà 152 đường Coton, chỉ chuyên chế các thứ
 hàng kẻ ra sau đây:

Nón Casque trắng-vàng-sâm, đủ kiểu; Giày tây, giày hạ An-
 nam, giày Nhứt-lớn.

Chiếu trải salon, và cầu thang; tapis chui chân; rương và
 valises bằng da.

Ghế xích đu, ghế Thonet « chaises ».

Đèn kim tron; và đèn, đủ kiểu; hàng hóa: xuyên, lạnh, the,
 lụa, vải may mùng, đồ thêu, dentelles, bat-ton (cannes).

Nón nũ « feutres » mùa lại Đền tây. Và khác các thứ con
 trâu bằng đồng, bằng da, Cẩm-Thạch vân vân.

Như qui khách muốn mua thứ gì về bán, sẽ có lời nhieu
 thời xin dãi gót ngọc lại liên-lai Tang-Khanh-Long số nhà 10
 đường Catinat và tiệm nhánh Đông-nam-Mỹ số 90 đường
 Bonnard; giá cả chúng tôi xin tính theo như ở Hanoi.

Nay kính mời.

TANG-KHANH-LONG

HANOI — SAIGON.

HÀNG CHÁNH-BÊN HUỆ-KY HIỆU:

ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA B. U. A.

Hàng: ASSOCIATED OIL COMPANY OF INDO-CHINA L

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

Associated Saigon Dầu sáng hiệu BROC

A. DENH

N° 36-38, Rue LeFebvre, N° 30-38

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

A. DENH

N° 36-38, Rue LeFebvre, N° 30-38

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

SAIGON

